
Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu Gdańskiego.

Biuletyn Polonistyczny 15/43, 57-67

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

INSTYTUTY POLONISTYCZNE UNIwersytetów

INSTYTUT FILOLOGII POLSKIEJ
UNIwersytetu GDAŃSKIEGO

/zob. BP, zesz. 38, s. 35-44/

A. Sprawy organizacyjne i personalne

1 VII 1970 r. na miejsce dawnych trzech katedr: Historii Literatury Polskiej, Języka Polskiego oraz Metodyki Nauczania Języka Polskiego i Literatury, powołano INSTYTUT FILOLOGII POLSKIEJ UG. Dyrektorem Instytutu został doc. dr Jerzy Michno, wicedyrektorem - doc. dr hab. Hubert Górniewicz.

W Instytucie Filologii Polskiej działają następujące zakłady:

Zakład Teorii Literatury

Zakład Historii Literatury

Zakład Języka Polskiego

Zakład Metodyki Nauczania Literatury i Języka Polskiego

W okresie sprawozdawczym^x prof. dr B.Nadolski zrezygnował z pracy na UG, dr E.Kotarski przeszedł na etat do Biblioteki PAN, a dr Z.Ciesielski - do powołanego na UG Zakładu Języka i Kultury Krajów Skandynawskich. Dr M.Czermińska otrzymała stanowisko adiunkta. Na etacie adiunkta podjął też pracę dr T.Oracki. Jako stażystka rozpoczęła pracę w Zakładzie Teorii Literatury mgr M.Bukowska.

B. Zespołowe badania naukowe

W Instytucie powstały i pracują następujące zespoły naukowobadawcze: 1/ zespół badań nad językoznawstwem stosowanym/pod

^x Sprawozdanie dotyczy działalności Zakładów Teorii Literatury i Historii Literatury.

kierunkiem dra L. Wierzbowskiego;/ 2/ zespół badań nad onomastyką /pod kierunkiem doc. dra H. Górnowicza;/ 3/ zespół badań nad literaturą masowego oddziaływania XVII i XVIII wieku /pod kierunkiem doc. dra E. Rabowicza;/ 4/ zespół badań nad literaturą ludową i regionalną Pomorza, Warmii i Mazur /pod kierunkiem prof. dra A. Bukowskiego;/ 5/ zespół badań nad literaturą marynistyczną /pod kierunkiem prof. dra A. Bukowskiego;/ 6/ zespół badań nad regionalizmem romantycznym /pod kierunkiem prof. dr M. Janion;/ 7/ zespół badań nad prozą XIX i XX w. /pod kierunkiem doc. dra J. Michny/.

C. Indywidualne prace naukowe

Prof. Andrzej B u k o w s k i

Opublikowane:

1. Droga do uniwersytetu w Gdańsku. "Litera" 1970, nry 1 i 3
2. Uniwersytet w Gdańsku. "Rocznik Gdański", t. XXVIII /1969/
3. Jeszcze o Uniwersytecie Gdańskim. "Bakalarz". Biuletyn Studencki RU ZSP przy WSP w Gdańsku, R. II, nr 7
4. Juliusz Kraziewicz, twórca pierwowzoru polskich Kółek Rolniczych. /Z pomorskiej galerii trzeźwych entuzjastów/. /W: "Kociewie". Seria Popularnonaukowa Pomorze Gdańskie, nr 6, Gdańsk 1969/
5. Ceynowa Florian Stanisław /1817-1881/ - hasłowo "Nowym Korbutie", t. 13, Warszawa 1970
6. Derdowski Hieronim /1852-1902/ - także /współautorstwo/
7. Kraziewicz Juliusz /1829-1895/, Kręcki Kazimierz /1817-1856/, Kropidłowska Teodora /1879-1931/, Kruszyński Konstanty /1751-1818/ - hasła w Polskim Słowniku Biograficznym, t. XV
8. Program obchodów kopernikańskich na lata 1970-1973 w województwie gdańskim. "Biuletyn Informacyjny" WK EUN w Gdańsku, Gdańsk 1970, nr 8/9
9. Danielewski Ignacy, Donimirski Teodor, Kraziewicz Juliusz, Rakowicz F. Tadeusz - biogramy w Wielkiej Encyklopedii Powszechnej
10. Kwiatkowski Jan /1869-1941/, Lambeck Erlest /1814 - 1892/, Lange Juliusz /1853-1935/, Larisch F. Jerzy /1797-1865/ - hasła do Polskiego Słownika Biograficznego

11. Rozwój szkolnictwa wyższego i nauki na Wybrzeżu Gdańskim w 25-leciu PRL. /W: "Kalendarz Gdański" 1971/
12. Sylwetki zasłużonych Gdańszczyzan: 1. Franciszek Kręcki, 2. Wilhelm Krystian Grimsmann. Tamże
13. Mikołaj Rej. Twórczość i recepcja, Gdańsk 1971 /Słowo wstępne/

W przygotowaniu:

14. Z.Ciesielski: "Teatr polski w Wolnym Mieście Gdańsku 1920-1939" /rec./. "Rocznik Gdański", t. XXIX/XXX /1970/
15. Biogramy pisarzy pomorskich XIX i XX wieku - do "Przewodnika encyklopedycznego - Literatura polska" /PWN/
16. Słownik pisarzy Pomorza, Warmii i Mazur XIX i XX wieku
17. Piśmiennictwo polskie na Pomorzu Gdańskim w XIX i na początku XX wieku
18. Regionalizm kaszubski /wyd. 2, poprawione i uzupełnione/.

Doc. Kazimierz M ę ż y ń s k i

Opublikowane:

1. Z wędrowek menonitów pomorskich: gmina w Berdiańsku nad Morzem Azowskim. "Rocznik Gdański", t. XXVIII /1969/
2. Misja propruska Grodka czy sprawa Dogrumowej? "Przegląd Historyczny" 1970, z. 4

W przygotowaniu:

3. G.E.Groddeck - profesor Mickiewicza.

Doc. Jerzy M i c h n o

W przygotowaniu:

1. Problem futuryzmu i idei rewolucyjnej w "Pieśni o głodzie" B.Jasińskiego /artykuł do "Gdańskich Zeszytów Humanistycznych. Prace Historycznoliterackie" 1970, z. 3/
2. Des Loges Marian - hasło do Polskiego Słownika Biograficznego
3. Impresjonizm w opowiadaniach S.Żeromskiego
4. Znaczenie "Wiatru od morza" S.Żeromskiego w kształtowaniu świadomości zbiorowej dwudziestolecia międzywojennego.

Doc. Edmund R a b o w i c z

Opublikowane:

1. Oświecenie teatralne żywe. Dokoła książki "Teatr Narodowy 1765-1794". "Pamiętnik Teatralny" 1970, z. 3
2. Krajewski Dymitr Michał /1746-1817/, Krzywkowski Jan /ur. ok. 1752/, Krzywkowski Leonard /ok. 1755 - ok. 1797/ - hasła w Polskim Słowniku Biograficznym

W przygotowaniu:

3. S.Trembecki: "Wybór poezji" /edycja w serii Biblioteka Narodowa/
4. Z korespondencji Konarskiego z Litwą /do serii Archiwum Literackie/
5. Krasicki w Gdańsku /do "Rocznika Gdańskiego"/
6. "Rokoko" /do wydawnictwa: Problemy Literatury Oświecenia IBL/
7. "Rokoko" i "Kuźnica Kółkątajowska" - hasła do Słownika Literatury Polskiego Oświecenia, IBL
8. Stanisław Trembecki, Józef Wybicki i inne hasła do "Przewodnika encyklopedycznego - Literatura polska" /FWN/
9. Trembecki S., Węgierski T.K., Jelenski G. - hasła do Słownika Filozofii w Polsce
10. Bibliografia poezji ulotnej XVIII w.
11. Pieśń patriotyczna i polityczno-społeczna, 1764-179+. Antologia
12. Proza satyryczna /trawestacyjna/, 1764-1795. Antologia
13. Nie całkiem umarli. Zbiór zapomnianych pisarzy polskiego Oświecenia /m.in.: J.Bielawski, A.Kossakowski, M.Wolski, J.Ancuta, F.Gawdzicki, J.Jasiński, R.Korsak, A. Mier, S. Wodzicki, I.Potocki, S.K.Potocki, J.Wybicki/.

Doc. Zbigniew R y n d u c h

Opublikowane:

1. Jan Rybiński - dawny nauczyciel gdański. "Kalendarz Gdański" 1970
2. Krzysztof Celestyn Mrongowiusz. "Kalendarz Gdański" 1971

W przygotowaniu:

3. Ze studiów nad twórczością A.M.Fredry: a/ Poglądy A.M.Fredry na elekcję króla polskiego; b/A.M.Fredro źródłem traktatu G.W.Leibniza o elekcji króla polskiego
4. "Vir consilii..." A.M.Fredry jako traktat o wymowie barokowej
5. "Militaria" A.M.Fredry
6. Przykład tematyki morskiej w nauczaniu retoryki w Polsce XVII w.
7. Poglądy polityczne, społeczne i ekonomiczne A.M.Fredry w konfrontacji z programem naprawy Rzeczypospolitej Andrzeja Frycza Modrzewskiego
8. Cztery hasła do Słownika Literatury Staropolskiej.

Dr hab. Jan T u c z y ń s k i

Opublikowane:

1. Indianizm w romantyzmie polskim. Szkic monograficzny. /W: Wschód w literaturze polskiej, Wrocław 1970/
2. Motywy indyjskie w liryce Kasprowicza. "Pamiętnik Literacki" 1971, 2. 3

W przygotowaniu:

3. Kasprowicz i Tagore /do Księgi jubileuszowej ku czci E. Słuszkiewicza/
4. Kultura morska. Esej /do Kalendarza Ziemi Gdańskiej 1971/
5. Kopernikanizm Słowackiego. Esej /do "Liter"/
6. Estetyka Schopenhauera /do "Przeglądu Filozoficznego"/
7. Studia marynistyczne.

Dr Halina C i e s l a k o w a

Opublikowane:

1. B.Ejchenbaum: "Iluzja narracji mówionej" /przekład z rosyjskiego, wspólnie z M.Czermińską/. /W: Rosyjska szkoła stylistyki, Warszawa 1970/
2. M.Rej w prozie historycznej w pierwszej połowie XIX w. /Z dziejów recepcji twórczości Reja/. /W: M.Rej. Twórczość i recepcja. Gdańsk 1971/.

Dr Zenon C i e s i e l s k i

Opublikowane:

1. Niemieckie teatry Wolnego Miasta Gdańska i ich stosunek do społeczeństwa polskiego. "Rocznik Gdański", t.XXVIII /1969/
2. Publikacje polonistyczne w czasopiśmie "Scando-Slavica", "Komunikaty Instytutu Bałtyckiego" 1970, z. 13
3. Niedomagania polskiej skandynawistyki. "Literary" 1970, nr 4
4. Tłumacze literatury polskiej w Szwecji. "Twórczość" 1970, nr 2 /toż: pt. "Schwedische Übersetzer polnischer Literaturwerke", w: "Polnische Rundschau" 1970, nr 42/
5. Szwedzki miłośnik Polski. "Pobrzeże" 1970, nr 18
6. Odległe i bliskie Suomi /rec./. "Pobrzeże" 1970, nr 21

W przygotowaniu:

7. W kręgu staroskandynawskiej kultury /rec./. "Nowe Książki" 1971, nr 3
8. Skandynawsko-polskie związki literackie; Jensen Alfred, Stender Adolf, Talvio Maila, Wester Ellen - hasła do: "Przewodnika encyklopedycznego - Literatura polska" /PWN/
9. Mały słownik pisarzy skandynawskich /red. nauk./.

Dr Maria C h m i e l n i k o w s k a

W przygotowaniu:

1. Z zagadnień struktury "Ramot i ramotek" A. Wilkońskiego. "Gdańskie Zeszyty Humanistyczne. Prace Historycznoliterackie", z. 3
2. Romantyczny wiersz sztambuchowy.

Dr Kazimierz C h r u s c i ń s k i

Opublikowane:

1. Józef Dzierzkowski. Pisarz i działacz polityczny okresu międzywzrostaniowego /1831-1863/, Gdańsk 1970
2. Stanowisko polityczne Józefa Dzierzkowskiego podczas Wiosny Ludów. "Przegląd Humanistyczny" 1970, nr 1 /współ z J. Rosnowską/
3. Z.Ciesielski: "Teatr polski w Wolnym Mieście Gdańsku /1920-1939/", Gdańsk 1969 /rec./. "Przegląd Zachodni" 1970, nr 5/6

4. Stanowisko Lenina wobec literatury i sztuki. "Literey" 1970, nr 4
5. Z problematyki pracy wychowawczej w uczelni. "Życie Szkoły Wyższej" 1970, nr 1
6. Środowisko artystyczne międzywojennej Gdyni. "Literey" 1971, nr 1
7. Gdańska humanistyka. "Literey" 1971, nr 3
8. Samorządność studencka czy jej pozory? Tamże

W przygotowaniu:

9. Świadomość estetyczna i literacka w okresie pozytywizmu na Pomorzu i w Wielkopolsce
10. Pozytywistyczna teoria powieści w krytyce literackiej Wielkopolski i Pomorza lat 1840-1890. /W: Z problematyki gatunków prozy XIX i XX wieku/
11. Kultura i życie kulturalne międzywojennej Gdyni /rozdział do monografii poświęconej Gdyni/
12. Najdawniejsza i międzywojenna Gdynia w zwierciadle literatury /j.w./
13. Z życia literackiego na Wybrzeżu Gdańskim w latach 1945-1970 /do "Rocznika Gdańskiego"/
14. Gdańskie badania slawistyczne 1945-1970 /do: "Sowieckoje Sławianowiedzenie"/
15. Lenin o sprawach literatury /do "Języka Rosyjskiego"/
16. Portret literacki Mikołaja Kopernika w piśmiennictwie polskim lat 1830-1890
17. Koncepcja morza w literaturze polskiej doby pozytywizmu
18. 25 lat Oddziału Gdańskiego Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza /do "Rocznika Gdańskiego"/.

Dr Małgorzata C z e r m i ń s k a

Opublikowane:

1. J.Kasprowicz: "Na Kondrackiej Hali"; J.Tuwim: "Śpiew z galerii"; J.Harasymowicz: "Pastorałka z królami" /interpretacje w: Czytamy wiersze, Warszawa 1970/
2. Do czego jest potrzebna historia literatury /rec. K. Wyka: "O potrzebie historii literatury", Warszawa 1969/. "Miesięcznik Literacki" 1970, nr 12

3. Inne okolice /rec. tomiku poetyckiego J.Kotlicy/. "Literary" 1970
4. Nasza "wielka terażniejszość". /Wywiad z prof. M.Janion/. "Literary" 1970
5. B.Ejchenbaum: "Jak jest zrobiony »Płaszcz« Gogoła" /przekład z rosyjskiego/. /W: Rosyjska szkoła stylistyki, Warszawa 1970/. Toż w: Sztuka interpretacji, Wrocław 1971
6. B.Ejchenbaum: "Iluzja narracji mówionej" /przekład z rosyjskiego, wspólnie z H.Cieślakową/. /W: Rosyjska szkoła stylistyki, Warszawa 1970/
7. Autotematyczność i dystans czasowy w powieściach Parnickiego. /W: O prozie polskiej XX wieku, Wrocław 1971/
8. Wina Owidiusza /rec. J.Bocheński: "Nazo poeta", Warszawa 1969/. "Miesięcznik Literacki" 1971, nr 2
9. R.Bratny: "Kolumbowie rocznik 20". Interpretacja w cyklu: "Lektury i problemy". "Tygodnik Kulturalny" 1971, nr 17
10. Bolesława Faca wycieczka niedaleko /rec. tomiku poetyckiego "Ścinanie kani"/. "Literary" 1971, nr 5

W przygotowaniu:

11. Teodor Parnicki. /Biografia. Twórczość. Bibliografia/, /do pracy zbiorowej: Prozaicy dwudziestolecia międzywojennego/
12. Teodor Parnicki. Monografia /dla PIW/
13. K.Bunsch, T.Parnicki, J.Grabski, Z.Kossak-Szczucka, T. Łopalewski, H.Malewska; oraz: powieść historyczna, czas w literaturze - hasła do: "Przewodnika encyklopedycznego - Literatura polska" /PWN/
14. T.Parnicki: "Tożsamość" /rec. do "Odry"/
15. R.Barthes: "Mit i znak" /rec. do "Ruchu Literackiego"/.

Dr Stanisław Dąbrowski

Opublikowane:

1. W sprawie "ulotnego powiedzenia" Mickiewicza. "Pamiętnik Literacki" 1970, z. 1
2. S.Skwarczyńska: "Wstęp do nauki o literaturze" t.3, cz. 5: "Rodzaj literacki. A: Ogólna charakterystyka genologii", Warszawa 1965 /rec./. "Pamiętnik Literacki" 1970, nr 3

W przygotowaniu:

3. P.Graff: O procesie wartościowania i wartościach estetycznych, Warszawa 1970 /analiza i krytyka/
4. Z zagadnień literatury i literackości. Cykl studiów
5. O pamiętnikarstwie Stanisława Pignonia.

Dr Jadwiga K o t a r s k a

Opublikowane:

1. Poetyka popularnej liryki miłosnej XVII wieku w Polsce, Gdańsk 1970
2. Model popularnej liryki miłosnej w Polsce XVII wieku. /W: Wiek XVII. Kontrreformacja - Barok, Wrocław 1970/
3. S.Grzeszczuk: "Błazeńskie zwierciadło. Rzecz o humorystyce sowizdrzalskiej XVI i XVII wieku", Kraków 1970 /rec./. "Nowe Książki" 1970, nr 18
4. Rej jako facecjonista. /W: Mikołaj Rej. Twórczość i recepcja, Gdańsk 1971/

W przygotowaniu:

5. Problem antypetrarkizmu w staropolskiej liryce miłosnej
6. Jörg-Ulrich Fechner: "Der Antipetrarkismus. Studien zur Liebes satire in barocker Lyrik", Heidelberg 1966 /rec./.

Dr Edmund K o t a r s k i

Opublikowane:

1. Publicystyka Jana Dymitra Solikowskiego, Toruń 1970
2. Kto ma państwo morskie... Problemy morza w opinii dawnej Polski. /Wybór tekstów, wstęp i objaśnienia/, Gdańsk 1970
3. H.Dziechcińska: "Proza staropolska. Problemy gatunków i literackości", Wrocław 1967 /rec./. "Przegląd Humanistyczny" 1970, nr 3
4. B.Nadolski, Ze studiów nad życiem literackim i kulturą umysłową na Pomorzu w XVI i XVII wieku, Wrocław 1969 /rec./. "Rocznik Gdański", t. XXVIII /1969/
5. "Miscellanea staropolskie". 3. /Red. nauk. R.Pollak/, Wrocław 1969, Archiwum Literackie, t. XIV /rec./. "Nowe Książki" 1970, nr 14
6. Bajka o Kopciuszku. /W: Państwowa Opera i Filharmonia Bałtycka w Gdańsku. G.Rossini: "Kopciuszek". Premiera 9 V 1970 r./

7. "Borys Godunow" Aleksandra Puszkina. /W: Państwowa Opera i Filharmonia Bałtycka w Gdańsku. M.Musorgski: "Borys Godunow". Premiera 10 X 1970 r./

W przygotowaniu:

8. Dialogi Mikołaja Reja w perspektywie tradycji literackiej
9. Poezje Jana Andrzeja Morsztyna
10. Publicystyka polityczna polskiego odrodzenia. Wprowadzenie do problematyki.

Dr Bernard K r a k o w s k i

Opublikowane:

1. Kublicki Stanisław, Kwiatkowski Kajetan, Lengnich Karol Beniamin - hasła w Polskim Słowniku Biograficznym

W przygotowaniu:

2. Ligne Helena z Massalskich, Lipski Jan, Łuszczewski Jan Paweł - hasła do Polskiego Słownika Biograficznego
3. Źródła tematyczne tzw. "zagadek" z lat sejmu czteroletniego /rozprawa/
4. Komentarz do tzw. "zagadek" z lat sejmu czteroletniego /w edycji portretów epigramatycznych, wspólnie z E.Rabowiczem/
5. Oratorstwo polityczne czasów stanisławowskich /praca habilitacyjna/.

Dr Stanisław S z c z e p i ń s k i

W przygotowaniu:

1. Baliński K., Cybulski W., Małecki A. - hasła do Słownika Filozofii w Polsce
2. Studia nad fantastyką w literaturze romantycznej.

Mgr Zygmunt M a t r a c k i

W przygotowaniu:

1. Psychologizm w międzywojennej nauce o literaturze.

Mgr Ewa N a w r o c k a

Opublikowane:

1. "Bolesław Śmiały" S.Wyspiańskiego w teatrze "Wybrzeże"/rec./ "Literary" 1970, nr 2

2. "Dziewięć" A. Fredry w teatrze "Wybrzeże"/rec./. "Literary" 1970, nr 5
3. "Morze dalekie, morze bliskie" w teatrze "Wybrzeże" /rec./. "Literary" 1970, nr 7
4. Blaski i cienie niedojrzałości /rec. "Przedwiośnia" S. Żeromskiego w teatrze "Wybrzeże"/. "Literary" 1970, nr 7
5. "Kartoteka" - teatr na miarę naszych czasów /esej o inscenizacji "Kartoteki" T. Różewicza w teatrze "Wybrzeże"/. "Literary" 1971, nr 5
6. "Melenka Alicja" E. Albee w teatrze "Wybrzeże" /rec./. "Teatr"
7. Inszenizacje "Żywota Józefa" M. Reja na scenach polskich. W: Mikołaj Rej. Twórczość i recepcja, Gdańsk 1971.

Opracował
dr Stanisław Szczepiński

INSTYTUT FILOLOGII POLSKIEJ
UNIWERSYTETU ŁÓDZKIEGO

/zob. BP, zesz. 39, s. 59-68/

A. Zmiany organizacyjne

Od 1 X 1971 r. przy Instytucie Filologii Polskiej powstała Pracownia Metodyczna Języka Polskiego, w skład której wchodzi zespół osób: mgr Mieczysław Woźniakowski /kierownik/, dr Wanda Żuk /st. wykładowca/, dr Piotr Bąk /st. wykładowca/, mgr Eugeniusz Cyniak /st. asystent/.

Od 1 X 1971 r. stopień starszego asystenta uzyskali: mgr Jerzy Rzymowski i mgr Wiesław Pusz. Mgr Andrzej Płauszewski wyjechał na stypendium naukowe do Francji /Faryż/. Mgr Tadeusz Płaziejewski został skierowany przez Ministerstwo Oświaty i Szkolnictwa Wyższego na Uniwersytet im. Humboldta w Berlinie - NRD w charakterze lektora języka polskiego.

W roku akad. 1971/72 mgr Barbara Wolska i mgr Ronald Kanarek, po odbyciu stażu asystenckiego, uzyskali etaty asystentów w Instytucie. Od 1 X 1971 r. mgr Dorota Chrościelewska-Kuś